

A Fedorov-ügy: belpolitikai válságból stratégiai korrekció?

Július közepén Volodimir Zelenszkij váratlanul leváltotta Mihajlo Fedorov védelmi minisztert, aki alig fél év alatt az ukrán hadsereg technológiai modernizációjának vezető szereplőjévé és egyik legismertebb alakjává vált. A hivatalos indoklás szerint a döntés oka a védelmi minisztérium és a vezérkar közötti „feloldhatatlan konfliktus” volt. Az ukrán és a nemzetközi elemzők többsége azonban úgy véli, hogy a háttérben két eltérő hadviselési szemlélet ütközött: Fedorov a drónokra, a mesterséges intelligenciára és a gyors innovációra építő hadsereget képviselte, míg Olekszandr Szirszkij főparancsnok a szovjet-orosz hagyományokon alapuló hagyományosabb, centralizált katonai vezetés híve volt.

A menesztés váratlan és meglepően erős társadalmi reakciót váltott ki: Kijevben és számos más városban napokon át tartó tüntetések kezdődtek, amelyek a háború kezdete óta a legjelentősebb kormánykritikus megmozdulások közé tartoznak. A demonstrálók eredetileg Fedorov visszahelyezését követelték, majd ez Szirszkij leváltásával is kiegészült. A tiltakozások ugyanakkor gyorsan túlmutattak egyetlen személy sorsán: a résztvevők szerint a tét az volt, hogy Ukrajna folytatja-e a hadsereg technológiai modernizációját, vagy visszatér a lassabb, bürokratikusabb működéshez.

A válság néhány napon belül váratlan fordulatot vett. Bár Zelenszkij nem helyezte vissza Fedorovot, viszont leváltotta Szirszkijt is, és helyére a 43 éves Mihajlo Drapatijt nevezte ki főparancsnoknak. Drapatijt az ukrán katonai és szakértői közösség a háború során felemelkedett új parancsnoki generáció egyik legtehetségesebb képviselőjének tartja. Harctéri tapasztalata mellett nyitottabbnak tartják a drón-hadviselésre, az innovációra és a decentralizált vezetésre is. Több elemző szerint kinevezése azt jelzi, hogy Zelenszkij végül részben elfogadta a reformpárti tábor érveit.

A legtöbb ukrán kommentátor ugyanakkor azt is hangsúlyozza, hogy a történet nem tekinthető lezártnak. Fedorov továbbra sem vállalta el az elnök által felajánlott tisztségeket, s jelezte, hogy kizárólag a védelmi miniszteri pozícióba térne vissza. A tüntetések szervezői is folytatták megmozdulásaikat Szirszkij leváltása után, jelezve, hogy számukra a személycserénél fontosabb a reformok folytatásának garanciája.

A Fedorov-ügy valójában három szinten zajlott. Egyrészt személyi konfliktus alakult ki a politikai és katonai vezetés között. Másrészt stratégiai vita zajlik arról, hogy milyen hadseregre van szüksége Ukrajnának a háború következő szakaszában, és ebben a keretben értelmezhető a kiéleződött személyi konfliktus. Harmadrészt pedig ez egy politikai próbatétel Zelenszkij számára, amely megmutatta, hogy a háborús körülmények ellenére is létezik aktív civil társadalom, amely képes befolyásolni a döntéshozatalt. A 2025-ös korrupcióellenes tüntetések után ez a második olyan eset, amikor az elnök kénytelen volt részben korrigálni korábbi döntését.

A jelenlegi helyzet alapján Fedorov visszatérése továbbra sem tűnik valószínűnek, ugyanakkor a Szirszkij-Drapatij csere azt mutatja, hogy Zelenszkij érzékelte a társadalmi és katonai elégedetlenséget, és kész volt módosítani a katonai vezetésen. A legtöbb elemző szerint a válság legfontosabb tanulsága nem az, hogy ki tölti be a védelmi miniszteri vagy főparancsnoki posztot, hanem az, hogy a háború ötödik évére megkezdődött az ukrán katonai és politikai elit részleges generációváltása. A következő hónapok kulcskérdése az lesz, hogy Drapatij képes lesz-e felgyorsítani a technológiai modernizációt és helyreállítani a bizalmat a hadvezetés, a politikai vezetés és a társadalom között.

A Fedorov-ügy azt mutatja, hogy Ukrajna katonai teljesítményét ma már nem csupán a nyugati fegyverszállítások vagy a fronton kialakult helyzet, hanem a politikai döntéshozatal és a hadsereg alkalmazkodóképessége is meghatározza. Az Európai Unió és a NATO számára kulcskérdés, hogy az ukrán hadvezetés képes maradjon fenntartani és megerősíteni az innovációra, a dróntechnológiára és a gyors alkalmazkodásra épülő hadviselési modellt. Magyarország számára pedig azért fontosak az ukrán események, mert egy stabilabb és hatékonyabban működő ukrán állam közvetlenül befolyásolja a térség biztonságát, a háború lehetséges időtartamát, a magyar-ukrán kapcsolatokat, illetve az európai biztonsági környezet alakulását is.

2026. július 27.